

З метою реалізації проєктивного моделювання, необхідно створювати на основі поліцентричної інтеграції у мистецькій освіті творчі мистецькопедагогічні майстерні [3].

Під інтерактивною технологією ми розуміємо таку організацію освітнього процесу, при якій відбувається міжособистісна взаємодія всіх учасників навчання, існує чітко спланований результат навчання та створюються комфортні умови для творчого росту кожної особистості.

Проаналізувавши наукові роботи О. Помітун і Л. Пироженко ми дотримуємося такої класифікації інтерактивних технологій:

– інтерактивні технології кооперативного навчання (робота в парах, ротаційні (змінювані) трійки, два-чотири-всі разом, робота в малих групах та ін);

– інтерактивні технології колективного групового навчання (мозковий штурм, навчаючи-учусь, «Ажурна пилка»;

– технології ситуативного моделювання (рольова гра, інсценізація);

– технології опрацювання дискусійних питань «Метод прес», «Займи позицію», дискусія, дебати).

Структура і методика інтерактивних занять складається з таких елементів: мотивація, оголошення теми та очікуваних результатів, надання необхідної інформації, інтерактивна вправа – як центральна частина заняття, підбиття підсумку уроку (рефлексія) [3, с. 7].

Отже, використання художньо-педагогічних технологій у підготовці вчителів до інтегрованого викладання мистецьких дисциплін є запорукою оптимізації процесу навчання, допомагає встановити партнерські стосунки, сприяє демократизації освіти дорослих.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Масол Л. М. Методика навчання мистецтва у початковій школі: Посібник для вчителів. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2006. 256 с.
2. Підласий І. П. «Практична педагогіка або три технології». Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти. К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. 616с.
3. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук., метод. Посіб. За ред.. О.І. Пометун. К.: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
4. Слободчиков В. Категория личности в психологии и педагогике развития. Вопросы психологии. 1991. №2. С. 37-49

*Мельник Вікторія Андріївна
студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янука»*

Науковий керівник:
Красовська Ольга Олександрівна,
д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»

СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЧЕРЕЗ ЗМІСТ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Сьогодні, однією із вимог до особистості людини є її індивідуальність та вміння творчо взаємодіяти в соціумі, на основі чого відбувається гармонізація відносин особистості й соціуму. Таким чином посилюється актуальність питання соціалізації людини в суспільстві, вмінні адаптуватися до умов життя, дотримуватися соціальних норм та вимог, будувати конструктивні стосунки, відчувати себе членом певної спільноти, творчо вирішувати життєві ситуації. Дані питання стосуються структури початкової ланки освіти, яка має відповідати базовим потребам дитини на кожному віковому етапі, спрямовуватися на досягнення обов'язкових результатів шляхом навчання освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

У Державному стандарті представлено вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів освіти, які визначено за такими освітніми галузями: мовно-літературна (українська мова, мови відповідних корінних народів і національних меншин; літератури; українська мова та література для корінних народів і національних меншин; іншомовна освіта); математична; природнича; технологічна; інформатична; соціальна і здоров'язбережувальна; громадянська та історична; мистецька; фізкультурна [2].

Основними вимогами до громадянської та соціальної компетентності, які пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, є:

– спроможність діяти як відповідальний громадянин та брати повноцінну участь у громадському та суспільному житті, зокрема школи та класу, спираючись на розуміння соціальних, економічних і політичних понять та сталого розвитку, критичне оцінювання основних подій національної, європейської та світової історії, а також повагу до прав людини та верховенства права, цінування культурного розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України;

– виявлення поваги до інших та толерантності, уміння конструктивно співпрацювати, співчувати та діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації. Дбайливе ставлення до особистого, соціального і фізичного добробуту та здоров'я, дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки і спілкування, що є

загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах, спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності [2].

Аналіз наукової літератури показав, що проблема соціалізації особистості представлена у дослідженнях Є. Кузьміна, В. Мухіна, О. Главник, Л. Виготського, А. Петровського, Т. Репіна, Ю. Василькова, В. Іванова, Н. Лавриченко, А. Мудрик та ін.

У науковій літературі соціальна компетентність розглядається вченими (І. Бех, Л. Виготський, Н. Лавриченко, О. Пометун) як результат соціалізації індивіда, процес його входження в соціум, оволодіння системою цінностей суспільства, навичками взаємодії з іншими людьми, дотримання установлених тут норм і правил. Головним у досліджуваному процесі є поняття «Соціалізація».

На сьогодні науковці виділяють три підходи щодо розуміння сутності соціалізації, які різняться уявленнями про людину та її ролі у процесі власного розвитку, а саме:

1) особистість як об'єкт соціалізації – зміст процесу соціалізації визначається зацікавленістю суспільства в тому, щоб його члени успішно опанували громадські ролі (робітника, сім'янина, законослухняного громадянина, патріота своєї країни та ін.);

2) особистість як об'єкт і суб'єкт соціалізації – людина як повноцінний член суспільства засвоює соціальні норми, культурні цінності в єдності з реалізацією своєї активності, самовдосконалення, самореалізації в оточуючому середовищі. Індивід адаптується до суспільства й активно приймає участь в процесі соціалізації, впливає на самого себе і своє життя;

3) особистість з точки зору необхідності реалізації цілей держави, суспільства, людини. Відповідно до цього підходу соціалізація індивіда може проходити як розвиток індивідуальності і виховання особистості в інтересах індивіда; в інтересах суспільства та індивіда; в інтересах держави, але не індивіда; в інтересах певних груп [5, с. 79].

На наш погляд, соціалізація – це процес формування основних соціально-культурних якостей особистості, які дозволяють розвинути гуманістичну особу, здатну задовільнити духовно-моральні та культурні потреби соціуму.

Як педагогічне явище соціальна компетентність є ключовою, оскільки за змістом і результатами має міжпредметарний характер, інтегрується через усі освітні галузі і спрямовується на набуття школярем окремих навичок співпраці в суспільстві, дотримання соціальних норм, правил і цінностей [3, с. 51].

У початковій ланці освіти це, предмет «Я досліджую світ», який системно і цілеспрямовано забезпечує соціальну і громадську компетентності.

Опрацювавши та проаналізувавши Державний стандарт початкової освіти, хочемо акцентувати увагу на громадянській та соціальній компетентності де передбачено такі освітні результати:

Знання і розуміння. Знати й розуміти соціальні норми, громадянські обов'язки, навички співжиття і співпраці в суспільстві.

Застосування знань і розуміння. Застосовувати знання в різноманітних ситуаціях, що передбачають виконання соціальних ролей, узгодження власних

потреб з потребами інших людей для уникнення конфліктів; використовувати моделі толерантної поведінки, і що відповідають чинному законодавству, спрямовані на виконання громадянських обов'язків у межах місцевої громади та держави загалом.

Формування суджень. Формувати оцінні судження щодо власної поведінки та поведінки інших.

Комунікаційні вміння. Виявляти здатність взаємодіяти з іншими людьми, співпрацювати і досягати спільних цілей.

Здатність продовжувати навчання. Прагнути до набуття індивідуального досвіду спілкування із соціальним оточенням; досліджувати зв'язки і залежності в соціальному середовищі; встановлювати залежність результату навчання від прикладених зусиль.

Автономність. Виявляти самостійність у прийнятті рішень щодо власної поведінки в соціумі.

Кваліфікаційні вимоги конкретизовані в інших документах, а саме: «Навчальних програмах» з відповідних предметів інваріантної частини навчального плану [2].

На основі вище описаного, виділяємо такі моделі соціалізації молодших школярів, а саме:

- предметно-тематична, яка передбачає впровадження в освітньому плані спеціального предмета за тематичними циклами;
- міжпредметна, яка б виокремлювала в кожній із програм освітнього плану міжпредметні завдання, що формуватиме певну цілісність;
- інституціональна, яка моделює весь стиль управління в школі;
- проектна, яка передбачає розроблення соціальних проєктів.

Початкова освіта у процесі соціалізації молодших школярів сприяє вибору цінностей, норм поведінки та ідеалів особистості. Вона постає одночасно і фактором, і засобом соціалізації. Цілі, методи і форми сучасної освіти, розвиваючись під впливом суспільного розвитку, визначились у межах гуманістичного напрямку. Особистісний підхід, який став серцевиною моделі особистісно орієнтованої освіти, відроджує суб'єктність, дає розуміння соціальності людини, гармонізує в освіті два істотно різних, і навіть протилежних процеси, соціальний та індивідуальний.

Отже, соціалізація молодших школярів здійснюється через зміст та методи навчання освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти, шляхом впровадження спеціально відібраного матеріалу з інших предметів або шляхом створення окремого курсу, що значно підсилює цілеспрямованість цього процесу. А наявність предмета «Я досліджую світ» зумовлює необхідність формування змісту на засадах компетентнісного підходу і обумовлювати результати його засвоєння.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бех І. Д. Закономірності сучасного виховного процесу. *Педагогіка і психологія*. № 1. 2004. С. 33.
2. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів

України від 21.02 2018 р. № 87 Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.

3. Дидактико-методичне забезпечення контролю та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів на засадах компетентнісного підходу: монографія / Савченко О. Я., Бібік Н. М., Онопрієнко О. В. та ін. К. : Педагогічна думка, 2012. 192 с.
4. Концепція Нової української школи. URL: [https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view/](https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9IWXM/view) 27.10.2016 р. 40 с.
5. Лавриченко Н. М. Проблеми гуманістичного спрямування шкільної соціалізації: педагогічні роздуми і нотатки. К. : Основа, 2006. 279 с.

Омельковець Мирослава Іванівна
*студентка 1 курсу магістратури, педагогічного факультету,
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

Науковий керівник:
Красовська Ольга Олександрівна,
*д.п.н., професор кафедри теорії та методик початкової освіти
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

СУТНІСТЬ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.

Педагоги і психологи все помітніше усвідомлюють гостру потребу у створенні та реалізації особистісного підходу до учнів як одного з принципів організації навчально-виховної роботи з образотворчого мистецтва у початковій школі, що обґрунтовується сучасною психологією і педагогікою. Такий підхід має сприяти більш цілеспрямованому, гармонійному розвитку творчої особистості молодшого школяра.

Особистісно орієнтоване навчання – це таке навчання, центром якого є особистість дитини, її самобутність, самоцінність: об'єктивний досвід кожного спочатку розкидається, а потім узгоджується зі змістом освіти [97, с. 45].

І. Якиманська виокремлює три моделі особистісно орієнтованої педагогіки: соціально-педагогічну, предметно-дидактичну та психологічну.

Соціально-педагогічна модель виховує з попередньо заданими якостями. Освітні інститути суспільства створюють структуру такої особистості. Завданням школи є наближенні кожного учня до її параметрів (носіїв масової культури).

Предметно-дидактична модель особистісно орієнтованої педагогіки пов'язана з предметною диференціацією, яка забезпечує індивідуальний підхід у навчанні. Технологія предметної диференціації будується на урахуванні